

Αρχαιολογικό
Μουσείο
Κομοτηνής

Γενικό Λύκειο
Διαπολιτισμικής
Εκπαίδευσης
Σαπών

Ουδέν
ο θάνατος
διαφέρει
του ζην
Θαλής ο Μιλήσιος

Συμμετέχοντες

Σχολείο: Γενικό Λύκειο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Σαπών

Τάξη / Τμήμα: Α΄ Λυκείου (Α1 και Α2)

Αριθμός μαθητών: 28

Αριθμός παλινοστούντων / αλλοδαπών μαθητών: 18 μουσουλμάνοι από τη μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης.

Σύντομη περιγραφή του προφίλ της τάξης και της κατάστασης που διαμορφώνεται:
Υπάρχει θρησκευτική, πολιτισμική και γλωσσική διαφοροποίηση, ωστόσο τόσο το γλωσσικό όσο το θρησκευτικό υπόβαθρο γίνονται απόλυτα σεβαστά, καθώς όλοι οι μαθητές έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα.

Όνόματα εκπαιδευτικών: Δήμητρα Πανώτα - Αναστασία Πορτοκαλλίδου

Μουσείο: Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής

Εκθέματα που έγιναν αντικείμενο διαπραγμάτευσης: Ταφικά κτερίσματα από αρχαία νεκροταφεία της Θράκης.

Διαπολιτισμική δυναμική που διακρίνεται στα συγκεκριμένα αντικείμενα: πρόκειται για αντικείμενα που χρησιμοποιούνται διαχρονικά έως και τη σύγχρονη εποχή και εντοπίζονται σε διαφορετικούς πολιτισμούς, σύγχρονους και αρχαίους. Συγκεκριμένα, η πρακτική της ταφής σε σαρκοφάγο εντοπίζεται και στον αρχαίο Αιγυπτιακό πολιτισμό, η πρακτική της εναπόθεσης επιτύμβιων στηλών εντοπίζεται και σε σύγχρονα μουσουλμανικά νεκροταφεία, η καύση των νεκρών υπάρχει στη σύγχρονη ινδουιστική θρησκεία και στον αρχαίο πολιτισμό των Βίκινγκς, η εναπόθεση κτερισμάτων μέσα σε τάφους εφαρμόζεται σε πολλές θρησκείες έως και σήμερα, κ.ά.

Όνομα εκπροσώπου του μουσείου: Νάγια Δαλακούρα.

Στόχοι

Γνωστικοί στόχοι

- Η γνωριμία με τις πρακτικές των ταφικών εθίμων διαχρονικά και διαπολιτισμικά.
- Η συνειδητοποίηση του ρόλου του θείκου στοιχείου στην ταφική πράξη παγκοσμίως.
- Η αναγνώριση των ταφικών πρακτικών μέσω των υλικών τεκμηρίων που εκτίθενται στο μουσείο.

- Η αναγνώριση της συνέχειας των ταφικών εθίμων από την αρχαιότητα έως σήμερα διαπολιτισμικά και οι διαφορετικές επιρροές με σταθερό και βασικό στοιχείο την πίστη.
- Η γνωριμία με στοιχεία για την καθημερινή ζωή και τις συνήθειες των αρχαίων Ελλήνων.
- Η εξάσκηση του προφορικού και γραπτού λόγου.
- Η καλλιέργεια του οπτικοακουστικού γραμματισμού.

Συναισθηματικοί στόχοι

- Η επικοινωνία μέσα από τη γλώσσα του μουσείου.
- Η υπεύθυνη ολοκλήρωση ενός πρότζεκτ.
- Η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Ο σεβασμός στη διαφορετικότητα με την κατανόηση της πολιτιστικής προσφοράς του διαφορετικού.
- Η απόκτηση νέων εμπειριών μέσα από την επαφή με το μουσειακό χώρο.

Στόχοι δεξιοτήτων

- Η ανάπτυξη της ερευνητικής μάθησης μέσα από δραστηριότητες ανακάλυψης εντός του εκθεσιακού χώρου.
- Η ομαδική συνεργασία.
- Η ανάπτυξη δημιουργικών ικανοτήτων, εμπνευσμένα από τα εκθέματα του μουσείου.
- Η άσκηση της παρατηρητικότητας μέσα από δραστηριότητες ανακάλυψης εντός του εκθεσιακού χώρου.

Σύνδεση με Πρόγραμμα Σπουδών

Η επίσκεψη έγινε στο πλαίσιο του μαθήματος «Ευρωπαϊκός - ελληνικός πολιτισμός και οι ρίζες του».

Δράσεις

1-12-2013: Παρακολούθηση της ημερίδας «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης από την αρχαιολόγο-μουσειολόγο Νάγια Δαλακούρα.

19-12-2013: Πρώτη τηλεφωνική συνομιλία-γνωριμία μεταξύ της εκπαιδευτικού κυρίας Πανώτα και της αρχαιολόγου-μουσειολόγου κυρίας Δαλακούρα και ορισμός ημερομηνίας επίσκεψης στο μουσείο.

8-01-2014: Πρώτη συνάντηση στο μουσείο μεταξύ της εκπαιδευτικού και της αρχαιολόγου-μουσειολόγου με θέμα τη δομή των εκπαιδευτικών δράσεων.

14-01-2014: Συγκέντρωση υλικού από τους μαθητές σχετικά με τα ταφικά έθιμα της Θράκης και παρουσίαση τους εντός τάξης.

21-01-2014: Δημιουργία παρουσίασης των ταφικών εθίμων από τους μαθητές με το πρόγραμμα Power-Point.

5-2-2014: Επίσκεψη των μαθητών στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής. Διάρκεια προγράμματος: περίπου 2 ώρες. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε εντός του εκθεσιακού χώρου του μουσείου, όπου για τις ανάγκες του προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν ειδικά μαξιλάρια.

Οι μαθητές γνωρίστηκαν με τη μουσειοπαιδαγωγό και το πρόγραμμα ξεκίνησε με μια συζήτηση για τα συναισθήματα που γεννά στον άνθρωπο το θέμα των ταφικών εθίμων, κατά την οποία οι μαθητές εξέφρασαν τη γνώμη τους. Με τη μέθοδο του καταιγισμού των ιδεών συγκεντρώθηκαν λέξεις που αφορούν τα ταφικά έθιμα και έπειτα, με την επίδειξη σχετικού εποπτικού υλικού οι μαθητές (ανα)γνώρισαν αρχαία και σύγχρονα ταφικά έθιμα διαφόρων πολιτισμών του κόσμου (πχ., Αιγυπτίων, Ελλήνων, Πολυνήσιων, Βίκινγκς, Ινδουιστών, Μουσουλμάνων, Καθολικών Χριστιανών κ.λπ.) και τα συσχέτισαν με πρακτικές που συναντάμε στην αρχαία Ελλάδα και ειδικά στην αρχαία Θράκη.

Λέξεις που αφορούν τα ταφικά έθιμα

Οδηγίες από τη
μουσειοπαιδαγωγό

Το δεύτερο μέρος του προγράμματος αφορούσε την ατομική έρευνα στον εκθεσιακό χώρο. Με τη χρήση τριών ειδικών καρτελών οι μαθητές ανέλαβαν ρόλους (ζωγράφος, γλύπτης και επιφανής θρακιώτης) και ερεύνησαν ένα διαφορετικό παράδειγμα αρχαίου θρακικού ταφικού εθίμου (ταφή σε σαρκοφάγο, επιτύμβια στήλη και κτερίσματα εντός ταφής). Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση και τη συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Ατομική έρευνα στο μουσείο με
χρήση ειδικών καρτελών

Σχεδιάζοντας επιτύμβιες στήλες

Το τρίτο μέρος του προγράμματος αφορούσε την εκ νέου έρευνα στον εκθεσιακό χώρο σε ζεύγη, προκειμένου να συσχετιστούν αρχαία ελληνικά αποσπάσματα (μεταφρασμένων στη νεοελληνική γλώσσα) κειμένων που αφορούν ταφικές πρακτικές των αρχαίων Ελλήνων (επιτάφιος Περικλή, αποσπάσματα από την Ιλιάδα κ.ά.) με εκθέματα του Αρχαιολογικού Μουσείου Κομοτηνής. Τα αποσπάσματα δόθηκαν στους μαθητές ως κάρτες έρευνας. Η δραστηριότητα ολοκληρώθηκε με την παρουσίαση και τη συζήτηση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

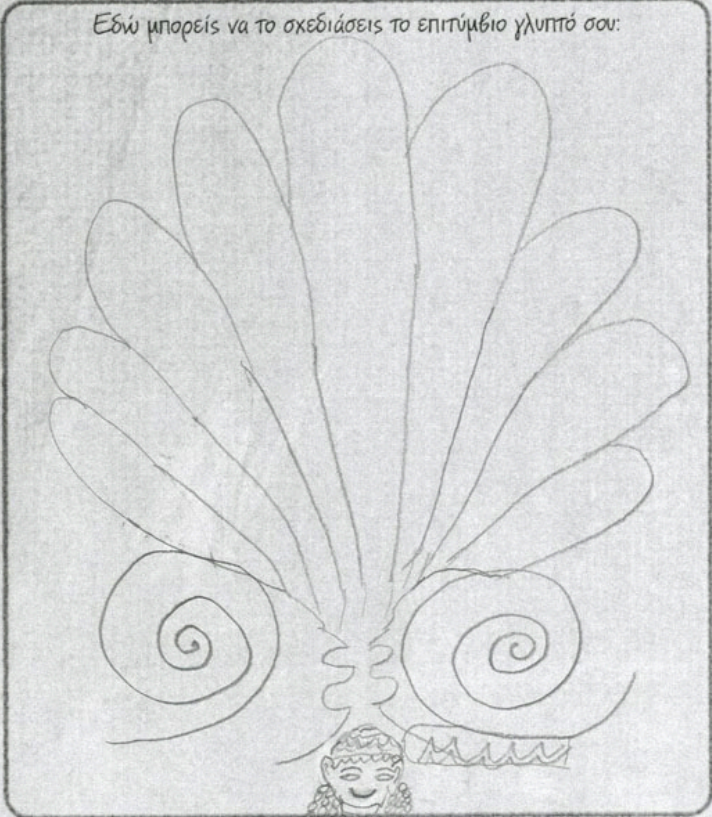
Το τέταρτο και τελευταίο μέρος του προγράμματος αφορούσε την αποτύπωση των συναισθημάτων των μαθητών για το πρόγραμμα με τη δημιουργία καρτών εντυπώσεων σε Α3. Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της εικαστικής δραστηριότητας οι μαθητές αξιολόγησαν τις μεθόδους ταφικών εθίμων που χρησιμοποιήθηκαν στην παγκόσμια ιστορία του πολιτισμού.

Νεορίν

Είσαι φημισμένος γλύπτης από την Τάρο και σου έχουν αναθέσει να φιλοτεχνήσεις ένα επιτύμβιο γλυπτό για έναν επιφανή θρακιώτη μουσικό...

- Από ποιο μέρος της Ελλάδας θα προμηθευθούν μάρμαρο;
Μαριωνεία
- Με ποιόν τρόπο θα μετέφερες το γλυπτό από την Τάρο στη Θράκη;
Με πλοίο
- Διάλεξε ένα αρχαίο όνομα με το οποίο θα υπέγραφες το έργο σου.
Αναθελμύνας

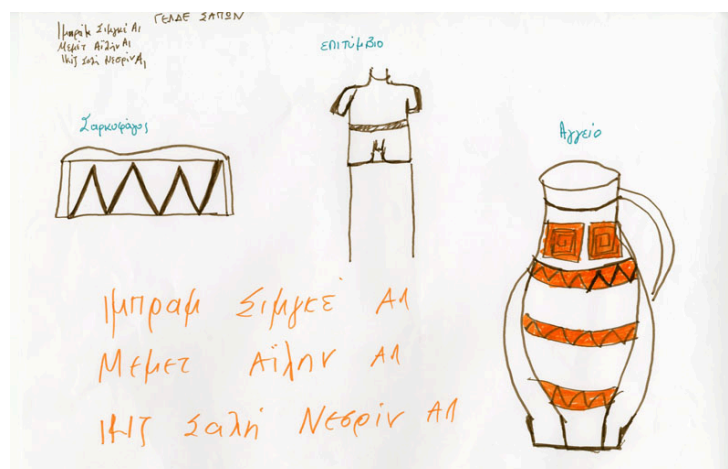
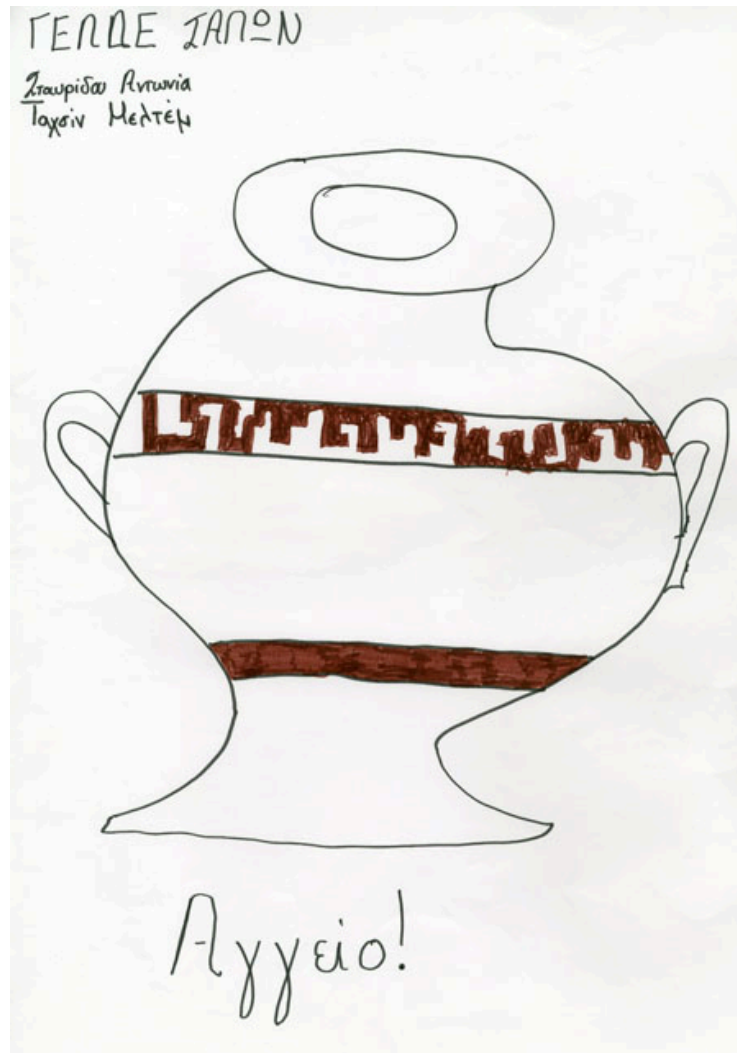
Εδώ μπορείς να το σχεδιάσεις το επιτύμβιο γλυπτό σου:

Επίλεξε ένα επιτύμβιο γλυπτό από την έκθεση και προσπάθησε να καταγράψεις για από όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείς:

Στοιχία: Αναθελμύνη, επιτύμβια στήλη με παράσταση
νεαρούς, γυναικάς που κρατά ένα χέρι καρδιάς
άνθρα

Συμπληρωμένο φύλλο εργασίας

Εντυπώσεις των μαθητών και μαθητριών από την επίσκεψη στο μουσείο

Αξιολόγηση

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε κατά τον μήνα Ιανουάριο του 2014 και ολοκληρώθηκε στις αρχές του Φεβρουαρίου με την επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής. Η προετοιμασία του προγράμματος υπήρξε μικρή, καθώς το σχολείο επιλέχθηκε εκ των υστέρων να συμμετάσχει στη συγκεκριμένη δράση, η οποία θα είχε εφαρμογή έως τον Φεβρουάριο 2014. Όλη η προετοιμασία των μαθητών και η παραγωγή του υλικού πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα του ενός μηνός. Ο χρόνος θεωρήθηκε λίγος.

Μέσα από το πρόγραμμα δόθηκε η δυνατότητα στους μαθητές να συζητήσουν ένα θέμα το οποίο υπάρχει στη ζωή μας, στην καθημερινότητά μας, συνδέει τους ανθρώπους διαχρονικά, διαπολιτισμικά και παγκόσμια, ωστόσο αποτελεί σχεδόν ταμπού στις συζητήσεις.

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος, οι μαθητές συζήτησαν με ιδιαίτερη άνεση το φαινόμενο του θανάτου και των εθίμων που συνδέονται με αυτόν και αντιμετώπισαν το θέμα με εξαιρετική ωριμότητα τόσο στον χώρο του σχολείου όσο και στον χώρο του μουσείου, καταρρίπτοντας τις όποιες επιφυλάξεις επί του θέματος. Οι μαθητές υπήρξαν ιδιαίτερα συνεργάσιμοι εντός του μουσείου και συμμετείχαν ασυνήθιστα ενεργά. Συγκεκριμένα, ακόμη και εσωστρεφείς μαθητές στην τάξη επέδειξαν ιδιαίτερο ζήλο εντός του μουσειακού χώρου.

Η συνεργασία ανάμεσα στους υπεύθυνους του σχολείου και του μουσείου υπήρξε άψογη και κατά την αποχώρηση από το μουσείο οι εκπαιδευτικοί κατέθεσαν φόρμα αξιολόγησης του προγράμματος που είχε δημιουργηθεί από το μουσείο.